

বাল্য বিবাহ নিবাৰণ আইন, ২০০৬ ৰ অধীনত বাল্য বিবাহ খাৰিজকৰণ

এটি উজ্জ্বল শনিবাৰৰ পুৱা, এটা বেচৰকাৰী সংস্থাৰ প্ৰতিনিধি মায়াই পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়ত কিশোৰ-কিশোৰীসকলৰ বাবে এখন আইনী সজাগতা শিবিৰৰ আয়োজন কৰিছে।

মায়াঃ আজি আমি বাল্য বিবাহ সম্পৰ্কীয় বাল্য বিবাহ নিবাৰণ আইন, ২০০৬ বা চমুকৈ পি. চি. এম. এ.-ৰ বিষয়ে শিকিম।

ৰাণীঃ বাইদেউ, বাল্য বিবাহ হ'ল য'ত ছোৱালীজনীৰ বয়স ১৮ বছৰৰ তলৰ বা ল'ৰাজনৰ বয়স ২১ বছৰৰ তলৰ বা দুয়ো বিবাহৰ সময়ত কম বয়সীয়া। আইনত বাল্য বিবাহ নিষিদ্ধ কৰা হৈছে।

মায়াঃ ঠিকেই কৈছা! তোমালোকে জানানে যে বাল্য বিবাহৰ সন্দৰ্ভত কম বয়সৰ ল'ৰা বা ছোৱালীয়ে তেওঁলোকৰ বিবাহ খাৰিজ কৰিবলৈ আদালতত আবেদন কৰিব পাৰে। ইয়াক বিবাহৰ "খাৰিজকৰণ" বুলি কোৱা হয়।

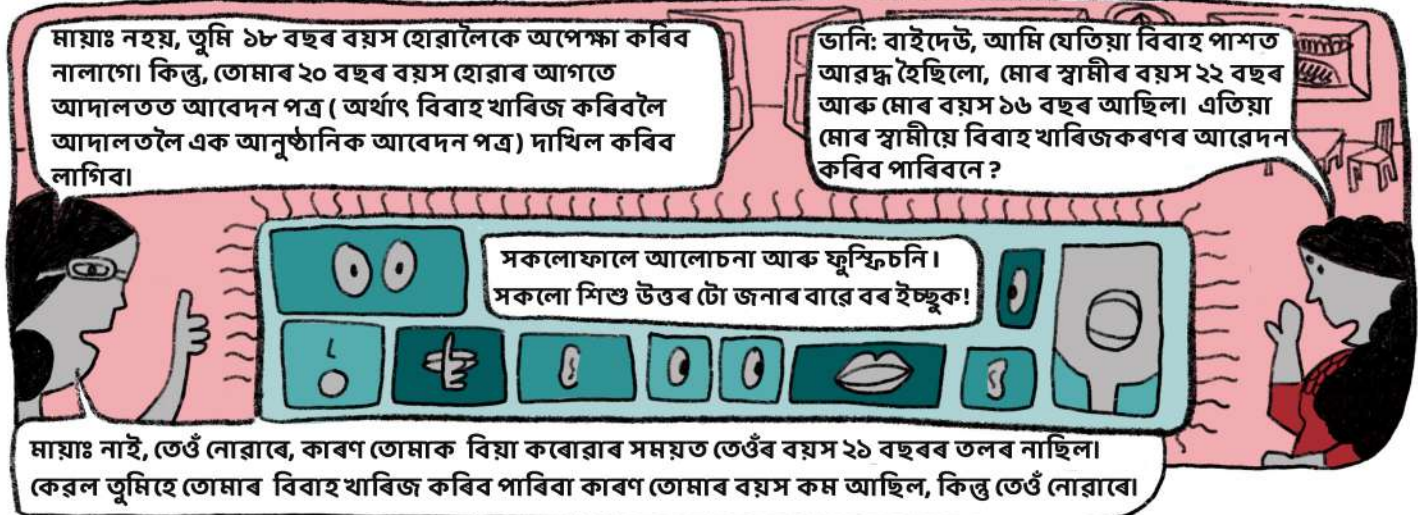
চনীঃ তেন্তে, খাৰিজকৰণৰ বাবে ল'ৰা আৰু ছোৱালী দুয়োগৰাকীয়ে সন্মত হ'ব লাগিব নেকি?

ছেলিমঃ কেৱল বলপূৰ্বকভাৱে বিয়া কৰোৱা সকলৰ বাবেহে খাৰিজকৰণ উপলব্ধ নেকি?

মায়াঃ বিবাহখন আয়োজিত, বলপূৰ্বক বা প্ৰেম বিবাহ হ'ব পাৰে। দম্পতীহাল একেলগে বাস কৰে নে সন্তান আছে সেয়া গুৰুত্বপূৰ্ণ নহয়। আনজন সংগীয়ে সন্মত নহ'লেও যদি এজন সংগীয়ে বিবাহ খাৰিজ কৰিব বিচাৰে, তেওঁ সেয়া খাৰিজ কৰিব পাৰে।

ৰাণীঃ মোৰ বাল্য বিবাহ খাৰিজ কৰিবলৈ মই ১৮ বছৰ বয়স হোৱালৈকে অপেক্ষা কৰিব লাগিব নেকি?

মায়াঃ নহয়, তুমি ১৮ বছৰ বয়স হোৱালৈকে অপেক্ষা কৰিব নালাগে। কিন্তু, তোমাৰ ২০ বছৰ বয়স হোৱাৰ আগতে আদালতত আবেদন পত্ৰ (অৰ্থাৎ বিবাহ খাৰিজ কৰিবলৈ আদালতলৈ এক আনুষ্ঠানিক আবেদন পত্ৰ) দাখিল কৰিব লাগিব।

ডানিঃ বাইদেউ, আমি যেতিয়া বিবাহ পাশত আৱদ্ধ হৈছিলো, মোৰ স্বামীৰ বয়স ২২ বছৰ আৰু মোৰ বয়স ১৬ বছৰ আছিল। এতিয়া মোৰ স্বামীয়ে বিবাহ খাৰিজকৰণৰ আবেদন কৰিব পাৰিবনে?

সকলোফালে আলোচনা আৰু ফুস্ফিচনি।
সকলো শিশু উত্তৰ টো জনাৰ বাবে বৰ ইচ্ছুক!

মায়াঃ নাই, তেওঁ নোৱাৰে, কাৰণ তোমাক বিয়া কৰোৱাৰ সময়ত তেওঁৰ বয়স ২১ বছৰৰ তলৰ নাছিল। কেৱল তুমিহে তোমাৰ বিবাহ খাৰিজ কৰিব পাৰিবা কাৰণ তোমাৰ বয়স কম আছিল, কিন্তু তেওঁ নোৱাৰে।

ডানী: মোৰ পৰিয়ালে মোক সমৰ্থন নকৰিলেও মই মোৰ বিবাহ খাৰিজ কৰিবলৈ আদালতত আবেদন কৰিব পাৰিমনে?

মায়্যাঃ হয় ডানী পাৰিবা, এই ক্ষেত্ৰত তোমাক তোমাৰ পিতৃ-মাতৃ বা পৰিয়ালৰ সদস্যৰ অনুমতিৰ প্ৰয়োজন নাই। যদি তুমি আদালতৰ দ্বাৰস্থ হোৱাৰ সময়ত তোমাৰ বয়স ১৮ বছৰৰ তলত হয়, তেতিয়া তোমাক এজন প্ৰাপ্তবয়স্ক অভিভাৱক বা "বিশ্বাসী ব্যক্তি" যেনে এজন আত্মীয়, সমাজ কৰ্মী, বা যিকোনো প্ৰাপ্তবয়স্ক লোকৰ প্ৰয়োজন যিয়ে তোমাৰ কল্যাণ আৰু যত্ন দায়িত্ব ল'ব পাৰে আৰু তোমাক সমৰ্থন কৰি আছে। তুমি সহায়ৰ বাবে জিলা শিশু কল্যাণ সমিতিৰ ওচৰলৈও যাব পাৰা।

বৃন্দাঃ যদি ডানীয়ে তাইৰ বাল্য বিবাহ খাৰিজ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লয় তেতিয়া আৰক্ষী এই ক্ষেত্ৰত জড়িত হ'ব নেকি?

মায়্যাঃ বাল্য বিবাহ খাৰিজকৰণ দেৱানী আদালতত কৰা হয় আৰু এই ক্ষেত্ৰত আৰক্ষী জড়িত নহয়। কিন্তু বাল্য বিবাহৰ আয়োজন কৰা, প্ৰাপ্তবয়স্ক ব্যক্তিয়ে এটি শিশুক বিয়া কৰোৱা আৰু ১৮ বছৰৰ তলৰ বয়সৰ ব্যক্তিৰ সৈতে যৌন সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাটো অপৰাধ। এই বিষয়ে যদি আৰক্ষীৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰা হয়, আৰক্ষীয়ে এই অপৰাধসমূহৰ বিৰুদ্ধে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। ডানীয়ে তাইৰ গোচৰত কি হ'ব পাৰে জানিবৰ বাবে এগৰাকী অধিবক্তাৰ সৈতে কথা পাতিব লাগিব।

অজিতঃ বাইদেউ, বিবাহ খাৰিজকৰণ আৰু বিবাহ বিচ্ছেদ কেনেকৈ পৃথক?

মায়্যাঃ এইটো অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰশ্ন! বিবাহ বিচ্ছেদতকৈ বিবাহ খাৰিজকৰণ এটা সহজ প্ৰক্ৰিয়া। বিবাহ বিচ্ছেদৰ ক্ষেত্ৰত যিজনে বিবাহপাশত আৱদ্ধ হৈছে তেখেত আইন আৰু নিজৰ ধৰ্ম অনুসৰি এটা কাৰণ উল্লেখ কৰিব লাগিব। উদাহৰণস্বৰূপে, হিন্দু বিবাহ আইনৰ অধীনত বিবাহ বিচ্ছেদৰ ক্ষেত্ৰত যুক্তি হিচাপে উত্থাপন কৰিব পাৰি যে পতি বা পত্নীগৰাকী নিষ্ঠুৰ আছিল বা ইতিমধ্যে আন কাৰোবাৰ সৈতে বিবাহপাশত আবদ্ধ আছিল বা সাত বছৰতকৈ অধিক সময় ধৰি নিৰুদ্দেশ হৈ আছে। লগতে আপুনি আদালততো এই বিষয়ে প্ৰমাণ কৰিব লাগিব। বিবাহ খাৰিজকৰণৰ বাবে, আপুনি কেৱল প্ৰমাণ কৰিব লাগিব যে আপুনি নাবালিকা হৈ থাকোতেই বিবাহপাশত আৱদ্ধ হৈছিল আৰু এই বিবাহ খাৰিজ কৰিবলৈ দিয়া বয়সৰ সীমাৰ ভিতৰত আছে।

আপুনি বিবাহ খাৰিজকৰণ আবেদন দাখিল কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সমৰ্থনৰ বাবে কাৰ সৈতে যোগাযোগ কৰিব পাৰে?

- ১) বাল্য বিবাহ নিবাৰণ বিষয়া হৈছে এগৰাকী চৰকাৰী বিষয়া যিয়ে বাল্য বিবাহ ৰোধ কৰা আৰু শিশুসকলৰ বিবাহ খাৰিজকৰণৰ বাবে আদালতত আবেদন কৰাত সহায় কৰিব লাগে।
- ২) শিশু কল্যাণ সমিতি হৈছে এক জিলা পৰ্যায়ৰ কৰ্তৃপক্ষ যিয়ে বাল্য বিবাহৰ আসন্ন বিপদশংকা থকা অৱস্থাৰ সন্মুখীন হোৱা শিশু, শিশু নিৰ্যাতনৰ আশংকা থকা শিশুসকলৰ ক্ষেত্ৰত যত্ন, সুৰক্ষা আৰু পুনৰ্বাসনৰ নিৰ্দেশ দিব পাৰে।
- ৩) জিলা আইনী সেৱা প্ৰাধিকৰণ হৈছে জিলা আদালতৰ ভিতৰত বা ওচৰৰ থকা এটা কাৰ্যালয় যি বিনামূলীয়া আইনী পৰামৰ্শ আৰু এজন অধিবক্তা প্ৰদান কৰে।

পি. চি. এম. এ.-ৰ অধীনত বিবাহ খাৰিজ কৰাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় নথিপত্ৰ বা প্ৰমাণ

১. বিবাহ হৈছিল বুলি প্ৰমাণ কৰিবলৈঃ
 - ক) বিবাহৰ নিমন্ত্ৰণী পত্ৰ, বিশেষকৈ তাৰিখৰ সৈতে
 - খ) বিবাহৰ ফটো
 - গ) বিবাহত উপস্থিত থকা বা বিবাহৰ ব্যৱস্থা কৰা ব্যক্তি বা সাক্ষীসকলে এই ক্ষেত্ৰত বিবাহ কেতিয়া হৈছিল সেই বিষয়ে আদালতক জনাব।
২. আবেদনকাৰী বিবাহ খাৰিজ কৰাৰ বাবে বয়সৰ সীমাৰ ভিতৰত আছিল বুলি প্ৰমাণ কৰিবলৈঃ
 - ক) বিদ্যালয়ৰ প্ৰমাণপত্ৰ বা দশম শ্ৰেণীৰ মাৰ্কশ্বীট, বা
 - খ) জন্ম প্ৰমাণপত্ৰ, বা
 - গ) চিকিৎসা পৰীক্ষা
 - ঘ) আদালতৰ দ্বাৰা গ্ৰহণযোগ্য আন যিকোনো চৰকাৰী নথি।

এই ক্ষেত্ৰত আদালতে কি কৰিব পাৰে?

- ১) বিবাহ খাৰিজকৰণ কৰা যিয়ে বিবাহখনৰ অন্ত পেলাব।
- ২) বিবাহৰ সময়ত বিনিময় কৰা যিকোনো উপহাৰ, ধন আৰু গহনা ঘূৰাই দিবলৈ দ্বিতীয় পক্ষক আদেশ দিয়া।
- ৩) স্বামী বা তেওঁৰ অভিভাৱক ডুকুভোগী ছোৱালীজনীৰ পুনৰ বিবাহ নোহোৱালৈকে চোৱা-চিতাৰ খৰচ বহন কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া। ইয়াত সাধাৰণতে ছোৱালীজনীয়ে পুনৰ বিবাহ নকৰালৈকে তাইৰ দৈনন্দিন জীৱন অব্যাহত ৰাখিব লগা খৰচসমূহ সামৰি লোৱা হয়।
- ৪) জন্মগ্ৰহণ কৰা শিশুগৰাকীৰ জন্মত থাকিব সেই সন্দৰ্ভত সিদ্ধান্ত লোৱা আৰু পিতৃ-মাতৃ বা ককা-আইতাক বা অভিভাৱকৰ দ্বাৰা পৰিচৰ্যা পৰিশোধ কৰাৰ নিৰ্দেশ দিয়া। ইয়াৰ ভিতৰত সাধাৰণতে শিশুগৰাকীৰ ১৮ বছৰ বয়স হোৱালৈকে জীৱনৰ প্ৰাথমিক প্ৰয়োজনীয় বস্তু যেনে খাদ্য, কাপোৰ, আশ্ৰয়, শিক্ষা, চিকিৎসা আদি।
- ৫) পুনৰ্বিবাহ নোহোৱালৈকে নাৰীগৰাকীৰ বাসস্থানৰ নিৰ্দেশ।

বি: দ্ৰ:

সাধাৰণ তথ্যৰ বাবে এই বিষয়বস্তু আগবঢ়োৱা হৈছে। অধিক তথ্যৰ বাবে অনুগ্ৰহ কৰি কিউ. আৰ. ক'ড স্কেন কৰক। আপোনাৰ নিৰ্দিষ্ট পৰিস্থিতিৰ ওপৰত আইনী পৰামৰ্শৰ বাবে, অনুগ্ৰহ কৰি এজন যোগ্য অধিবক্তাৰ পৰামৰ্শ লওক।